016 The Talmud Podcast

Baba Metzia 34a - 3rd Tosafoes - Class 3 - Rabbi Eliyahu Mitterhoff

Baba Metzia 34a

נמי ● דקיימא באגם: שילם ולא רצה לישבע
[וכו']: ● א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן לא
שילם שילם ממש אלא ● כיון שאמר הריני
משלם אע"פ שלא שילם תנן שילם ולא רצה
לישבע שילם אין לא שילם לא אימא סיפא
נשבע ולא רצה לשלם טעמא דלא רצה הא
רצה אע"פ שלא שילם ● אלא ● מהא ליכא
למשמע מינה תניא כותיה דר' יוחנן ●● השוכר
פרה מחבירו ונגנבה ואמר הלה הריני משלם
ואיני נשבע ואח"כ נמצא הגנב משלם
תשלומי כפל לשוכר אמר רב פפא ● שומר

Tosafoes BM 34a

אלא מהא ליכא למשמע מינה.
תימה כיון דקשיא ליה ריש"א
לסיפא נימא נעשה כדאמרינן בפרק
קמא דקידושין (דף ה:) ותקשה לר'
יוחנן ● וי"ל דשילם נקט לאגבי דפרק
הגוזל קמא (ב"ק ד' קמ.) לאורויי דאם
נשבע ושילם דאין הכפל שלו ולרבא
לאורויי שילם אע"פ שנשבע תחלה
שהכפל שלו ולא רצה לישבע הייו
לא רצה לעמוד בשבועה אבל אם
אמר הריני משלם אם נשבע תחלה
אין הכפל שלו:

Kiddushin 5b

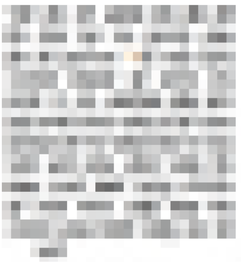

שתקנה: ● ת"ר ● כיצד בכסף נתן לה כסף או
שוה כסף ואמר לה הרי את מקודשת לי הרי
את מאורסת לי הרי את לי לאינתו הרי זו
מקודשת ● אבל ● היא שנתנה ואמרה היא הריני
מקודשת לך הריני מאורסת לך הריני לך
לאינתו אינה מקודשת מתקיף לה רב פפא
טעמא דנתן הוא ואמר הוא הא נתן הוא
ואמרה היא אינה מקודשת אימא סיפא אבל
היא שנתנה לו ואמרה היא לא הוו קידושין
טעמא דנתנה היא ואמרה היא הא נתן
הוא ואמרה היא הוו קידושין רישא דוקא
סיפא ● כדי נסבה ותני סיפא מילתא דסתרא לה לרישא אלא ה"ק נתן
הוא ואמר הוא פשיטא דהוו קידושין נתן הוא ואמרה היא נעשה כמי שנתנה
היא ואמרה היא ולא הוו קידושין ואב"א נתן הוא ואמר הוא מקודשת נתנה
היא ואמרה היא אינה מקודשת נתן הוא ואמרה היא ● ספיקא היא וחיישינן
מדרבנן: אמר שמואל ● בקידושין נתן לָהּ כְּסף ושוה כסף ואמר לה הרי את

Baba Kama 108a

● שמע מינה: תבעוהו בעלים לשומר ונשבע ושילם והוכר הגנב כפל למי
אביי אמר לבעל הפקדון רבא אמר ● למי שהפקדון אצלו אביי אמר לבעל
הפקדון כיון דאטרחיה בשבועה לא מקני ליה כפילא רבא אמר למי
שהפקדון אצלו כיון דשילם מקני ליה כפילא וקא מיפלגי בדיוקא
דמתניתין דתנן ●● המפקיד אצל חבירו בהמה או כלים ונגנבו או שאבדו
שילם ולא רצה לישבע שהרי אמרו שומר חנם נשבע ויוצא נמצא
הגנב משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה
למי הוא משלם למי שהפקדון אצלו נשבע ולא רצה לשלם ונמצא
הגנב משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה
למי הוא משלם לבעל הפקדון אביי דייק מרישא רבא דייק מסיפא אביי
דייק מרישא דקתני שילם ולא רצה לישבע טעמא דלא רצה לישבע

Baba Kama 108b

הא נשבע אע"פ ששילם למי משלם לבעל
הפקדון רבא דייק מסיפא ● נשבע ולא רצה
לשלם טעמא דלא רצה לשלם הא שילם
אע"פ שנשבע למי משלם למי שהפקדון
אצלו לאביי קשיא סיפא אמר לך אביי
הכי קתני נשבע ולא רצה לשלם קודם
השבועה אלא לאחר השבועה למי משלם
לבעל הפקדון לרבא קשיא רישא אמר לך
רבא הכי קתני שילם ולא רצה לעמוד
בשבועתו אלא שילם למי משלם למי
שהפקדון אצלו תבעוהו בעלים לשומר

Tosafos Harosh

Rebbi Akiva Eiger BM 34a

תד"ה אלא מהא ליכא למשמע מינה כו' אבל אם אמר הריני
משלם. לכאורה עדיין קשה דא"כ איך קתני בסיפא נשבע
ולא רצה לשלם דהייגו בנשבע ואח"כ לא רצה לשלם, כה"ג אף בראה
אח"כ לשלם לא קנה כיון דנשבע תחילה, וי"ל דלקושטא דמתא
חמרינן נעשה, והייגו די"ל דמתני' מיירי בנשבע תחילה וקתני
במתני' שילם ולא רצה לעמוד בשבועתו קנה, ודוקא שילם ממש
אבל אמר לאחר כו' כמו נשבע ולא רצה לשלם, אבל בכל נשבע
תחלה, אבל בלא"ה גם באמר קנה, ולפ"ז הא דאמרי' מהא ליכא
למשמע מינה הייגו באמת קאי כדיוק דמתני' שילם ממש, מ"מ
ליכא למשמע מינה די"ל דדוקא בנשבע תחילה, אז דאף בלא
נשבע תחילה לא מהני לומר, ואעפ"כ מלינא דגמר לא משמע
כן דפשט דמלתא דליכא למשמע מינה הייגו דדיוקי סתמי אהדדי,
וגם אלו כן, איכף בשבועה ממתני' שילם אין לא שילם לא, אמאי
לא משני בקלרה דמשום דנשבע תחילה בעינן שילם, וגם ניבא
דר' יוחנן לא שילם שילם ממש לכאורה לא אתי בפיר הא באמת
במתניתין שילם דקתני שילם ממש הוא כיון דנשבע תחילה, וגם
מה דאמרי' בסמוך מי אלימי ממתני' דקתני שילם ואורייתא
דקאמר הא לא דמי לבדוי דמתני' דמיירי בנשבע תחלה ומפ"ש
קתני שילם אבל בריאתא דלא מיירי בנשבע די"ל למתני' אמר,
מכל כלן משמע דבאמת נפלאו סתירה הדיוקים דמתני' ושילם
לאו דוקא, וצ"ע.

והנה ביסוד דינא דהוס' דבנשבע תחילה בעי שילם ממש אפשר
לבסביר לפי הפוסקים דס"ל בעלמא באומר אינו נשבע
א"י לחזור בו, א"כ י"ל דס"ל הכא דמלי לאיבדר לא מקני ליה
כפילא, אלא דאמר תחילה הריני משלם א"י לחזור דהוי כנגמר
הדין. משא"כ בנשבע תחילה די"ל כיון דכבר חל עליו הדין